

Ετήσια έκθεση

2010

Συνοπτική παρουσίαση

ΕΥΡΩΠΑΙΟΣ ΕΠΟΠΤΗΣ
ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

Ετήσια έκθεση

2010

Συνοπτική παρουσίαση

Η Άμεση Ευρώπη είναι μια υπηρεσία που σας βοηθά να βρείτε απαντήσεις στα ερωτήματά σας για την Ευρωπαϊκή Ένωση

Αριθμός δωρεάν τηλεφωνικής κλήσης (*):

00 800 6 7 8 9 10 11

(*) Ορισμένες εταιρείες κινητής τηλεφωνίας δεν επιτρέπουν την πρόσβαση στους αριθμούς 00 800 ή μπορεί να χρεώνουν την κλήση.

Περισσότερες πληροφορίες για την Ευρωπαϊκή Ένωση παρέχονται από το διαδίκτυο (<http://europa.eu>).

Δελτίο καταλογογράφησης υπάρχει στο τέλος του τεύχους.

Λουξεμβούργο: Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2011

ISBN 978-92-95073-84-5

doi:10.2804/2312

© Ευρωπαϊκή Ένωση, 2011

Επιτρέπεται η αναπαραγωγή με αναφορά της πηγής.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το παρόν έγγραφο αποτελεί συνοπτική παρουσίαση της ετήσιας έκθεσης του Ευρωπαϊκού Επόπτη Προστασίας Δεδομένων (ΕΕΠΔ) για το 2010. Η έκθεση καλύπτει το 2010 το οποίο είναι το έκτο πλήρες έτος δραστηριοτήτων του ΕΕΠΔ ως νέας ανεξάρτητης εποπτικής αρχής, αποστολή της οποίας είναι να μεριμνά ώστε τα όργανα και οι οργανισμοί της ΕΕ να σέβονται τα θεμελιώδη δικαιώματα και τις ελευθερίες των φυσικών προσώπων, ιδίως δε την ιδιωτική τους ζωή, όσον αφορά την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Καλύπτει επίσης το δεύτερο έτος της κοινής πενταετούς θητείας του επόπτη Peter Hustinx και του αναπληρωτή επόπτη Giovanni Buttarelli.

Όπως ορίζεται στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 45/2001¹ («ο κανονισμός»), οι βασικές δραστηριότητες του ΕΕΠΔ είναι:

- να ελέγχει και να διασφαλίζει τη συμμόρφωση προς τις διατάξεις του κανονισμού όταν τα όργανα και οι οργανισμοί της ΕΕ επεξεργάζονται δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα (**εποπτεία**).
- να συμβουλεύει τα όργανα και τους οργανισμούς της ΕΕ σχετικά με κάθε ζήτημα που σχετίζεται με την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Στο καθήκον αυτό περιλαμβάνεται και η γνωμοδότηση σχετικά με νομοθετικές προτάσεις και η παρακολούθηση των νέων εξελίξεων που έχουν επιπτώσεις στην προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα (**παροχή συμβουλών**).

- να συνεργάζεται με τις εθνικές εποπτεύουσες αρχές και εποπτικούς φορείς του πρώην «τρίτου πυλώνα» της ΕΕ, με στόχο τη βελτίωση της συνοχής και της συνέπειας στον τομέα της προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα (**συνεργασία**).

Το 2010 ήταν ακόμη μία χρονιά εξαιρετικής σημασίας για το θεμελιώδες δικαίωμα της προστασίας δεδομένων. Ο αντίκτυπος της συνθήκης της Λισαβόνας, η οποία διασφαλίζει μια ισχυρή νομική βάση για μια ολοκληρωμένη προστασία δεδομένων σε όλους τους τομείς της ενωσιακής πολιτικής, έγινε ολοένα και πιο ορατός. Η διαδικασία επανεξέτασης του νομικού πλαισίου της ΕΕ για την προστασία δεδομένων σχηματοποιείται και προσελκύει μεγαλύτερη προσοχή. Δύο βασικά προγράμματα πολιτικής, το πρόγραμμα της Στοκχόλμης στον τομέα της ελευθερίας, της ασφάλειας και της δικαιοσύνης και η ψηφιακή ατζέντα –οι ακρογωνιαίοι λίθοι της στρατηγικής «Ευρώπη 2020»– καταδεικνύουν ότι η προστασία δεδομένων αποτελεί κρίσιμο στοιχείο της νομιμότητας και της αποτελεσματικότητας σε αμφότερους τους τομείς.

Η συμμετοχή του ΕΕΠΔ στους διάφορους αυτούς τομείς υπήρξε και θα εξακολουθήσει να είναι άκρως ενεργή. Επιπλέον, ο ρόλος του ΕΕΠΔ ως ανεξάρτητης εποπτικής αρχής έχει διασφαλιστεί μέσω της άσκησης της αρμοδιότητάς του σε όλους τους βασικούς τομείς δραστηριότητας και μέσω της μέριμνας για την πλήρη επάρκεια της οργάνωσής του. Το γεγονός αυτό είχε ως αποτέλεσμα σημαντική πρόοδο τόσο στην εποπτεία των οργάνων και των οργανισμών της ΕΕ κατά την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα όσο και στη γνωμοδότηση σχετικά με νέες πολιτικές και νομοθετικά μέτρα, καθώς και στη στενή συνεργασία με άλλες εποπτικές αρχές για τη διασφάλιση μεγαλύτερης συνεκτικότητας στην προστασία δεδομένων.

¹ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 45/2001 της 18ης Δεκεμβρίου 2000 σχετικά με την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τα όργανα και τους οργανισμούς της Κοινότητας και σχετικά με την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών, ΕΕ L 8 της 12.1.2001, σελ. 1.

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΚΑΤΑ ΤΟ 2010

Οι περισσότεροι από τους ακόλουθους βασικούς στόχους που τέθηκαν το 2009 υλοποιήθηκαν πλήρως ή μερικώς.

- Υποστήριξη του δικτύου υπευθύνων προστασίας δεδομένων

Ο ΕΕΠΔ συνέχισε να υποστηρίζει σθεναρά τους υπευθύνους προστασίας δεδομένων και ενθάρρυνε την ανταλλαγή εμπειρογνωμοσύνης και βέλτιστων πρακτικών. Στο πλαίσιο του δικτύου τους, οι υπεύθυνοι προστασίας δεδομένων κατάρτισαν ένα έγγραφο σχετικά με τα «Επαγγελματικά πρότυπα για τους υπευθύνους προστασίας δεδομένων των οργάνων και των οργανισμών της Ευρωπαϊκής Ένωσης που απασχολούνται δυνάμει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 45/2001». Ο ΕΕΠΔ απηύθυνε επιστολή σε όλους τους επικεφαλής των οργάνων και των οργανισμών, εγκρίνοντας τα πρότυπα και επισημαίνοντας τη σπουδαιότητα του ρόλου των υπευθύνων προστασίας δεδομένων στην επίτευξη συμμόρφωσης προς τους κανόνες περί προστασίας των δεδομένων, όπως ορίζεται στον κανονισμό.

- Ρόλος των προκαταρκτικών ελέγχων

Ο ΕΕΠΔ ολοκλήρωσε σχεδόν τους προκαταρκτικούς ελέγχους των τρεχουσών διαδικασιών επεξεργασίας για τα περισσότερα όργανα και τους ήδη υπάρχοντες οργανισμούς, και έδωσε ολοένα και μεγαλύτερη έμφαση στην παρακολούθηση των συστάσεων. Το 2010 περατώθηκαν 137 υποθέσεις. Ιδιαίτερη προσοχή δόθηκε στον προκαταρκτικό έλεγχο των διαδικασιών επεξεργασίας που είναι κοινές στους διάφορους οργανισμούς, καθώς και στη διευθέτηση αυτών των υποθέσεων μέσω κοινών γνωμοδοτήσεων.

- Οριζόντιοι προσανατολισμοί

Με σκοπό τη διασφάλιση της συμμόρφωσης των θεσμικών οργάνων και των οργανισμών της ΕΕ καθώς και τον εξορ-

θολογισμό των διαδικασιών προκαταρκτικού ελέγχου, ο ΕΕΠΔ δημοσίευσε κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τις διοικητικές έρευνες, τις πειθαρχικές διαδικασίες και την παρακολούθηση με βιντεοκάμερα.

- Πολιτική επιθεωρήσεων

Το 2010 ο ΕΕΠΔ συνέχισε την παρακολούθηση προηγούμενων επιθεωρήσεων. Επιπλέον, ο ΕΕΠΔ διενήργησε επιθεώρηση στο Κοινό Κέντρο Ερευνών της Επιτροπής στην Ίσπρα. Τον Δεκέμβριο του 2010 ο ΕΕΠΔ δημοσίευσε ολοκληρωμένη πολιτική για την παρακολούθηση της συμμόρφωσης και την επιβολή των κανόνων περί προστασίας των δεδομένων στα θεσμικά όργανα και τους οργανισμούς.

- Αντικείμενο των διαβουλεύσεων

Ο ΕΕΠΔ εξέδωσε τον πρωτοφανή αριθμό 19 γνωμοδοτήσεων και 7 δεσμών επίσημων παρατηρήσεων επί νέων προτάσεων νομοθετικών πράξεων, βάσει συστηματικής καταγραφής των σχετικών θεμάτων και προτεραιοτήτων, έχοντας εξασφαλίσει την κατάλληλη παρακολούθησή τους. Ιδιαίτερη προσοχή δόθηκε στο σχέδιο δράσης για την εφαρμογή του προγράμματος της Στοκχόλμης.

- Επανεξέταση νομικού πλαισίου

Ο ΕΕΠΔ προώθησε επανειλημμένως και με διάφορα μέσα μια φιλόδοξη προσέγγιση για την ανάπτυξη ενός σύγχρονου, ολοκληρωμένου πλαισίου προστασίας δεδομένων, το οποίο καλύπτει όλους τους τομείς πολιτικής της ΕΕ και εγγυάται την αποτελεσματική προστασία στην πράξη, με σκοπό τη μακροπρόθεσμη διασφάλιση νομικής βεβαιότητας. Οι απόψεις του ΕΕΠΔ διατυπώθηκαν σε γνωμοδότηση που εκδόθηκε τον Ιανουάριο του 2011.

- Ψηφιακή Ατζέντα

Στο πλαίσιο των γνωμοδοτήσεών του, ο ΕΕΠΔ επικεντρώθηκε στις βασικές προκλήσεις για την αποτελεσματική προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, η οποία συνίσταται στη διασφάλιση της κατάλληλης ισορροπίας μεταξύ της ανάγκης για ασφάλεια και προστασία δεδομένων, της ανταπόκρισης στις τεχνολογικές εξελίξεις και της αντιμετώπισης των επιπτώσεων των διεθνών ροών δεδομένων. Σε μια γνωμοδότηση που εκδόθηκε τον Μάρτιο του 2010 για την περαιτέρω επεξεργασία της αρχής της «προστασίας της ιδιωτικής ζωής ήδη από τον σχεδιασμό», ιδιαίτερη προσοχή δόθηκε στην ψηφιακή ατζέντα της Επιτροπής.

- Δραστηριότητες ενημέρωσης

Ο ΕΕΠΔ συνέχισε να βελτιώνει την ποιότητα και την αποτελεσματικότητα των δράσεων επικοινωνίας και των εργαλείων ενημέρωσης. Σημαντική εξέλιξη σε αυτόν τον τομέα ήταν η εισαγωγή των γερμανικών ως τρίτης γλώσσας, πέραν των αγγλικών και των γαλλικών, στις δραστηριότητες Τύπου και επικοινωνίας.

- Εσωτερική οργάνωση

Η γραμματεία του ΕΕΠΔ αναδιοργανώθηκε προκειμένου να αποσαφηνιστούν οι αρμοδιότητες και να διασφαλιστεί η αποτελεσματικότερη και αποδοτικότερη εκτέλεση των διαφόρων αρμοδιοτήτων και καθηκόντων. Στη νέα οργανωτική δομή, ο Διευθυντής διασφαλίζει την εφαρμογή πολιτικών και τον οριζόντιο συντονισμό των δραστηριοτήτων που λαμβάνουν χώρα στους πέντε διαφορετικούς τομείς. Το νέο οργανωτικό διάγραμμα διατίθεται στον δικτυακό τόπο.

- Διαχείριση πόρων

Το 2010 σημειώθηκε σημαντική αύξηση στον αριθμό των υπαλλήλων του ΕΕΠΔ. Πέραν της εσωτερικής αναδιοργάνωσης, χρειάστηκε να καταβληθούν νέες προσπάθειες για τον σχεδιασμό, τις εσωτερικές διαδικασίες και την εκτέλεση του προϋπολογισμού.

Βασικά ποσοτικά στοιχεία για τον ΕΕΠΔ κατά το 2010

→ **Εγκρίθηκαν 55 γνωμοδοτήσεις προκαταρκτικού ελέγχου** που αφορούσαν ιδίως τα σχετικά με την υγεία δεδομένα, την αξιολόγηση του προσωπικού, τις προσλήψεις, τη διαχείριση του χρόνου, τις έρευνες ασφαλείας, την καταγραφή τηλεφωνικών συνδιαλέξεων, τα εργαλεία αξιολόγησης επιδόσεων

→ **Υποβλήθηκαν 94 καταγγελίες εκ των οποίων 25 κρίθηκαν παραδεκτές**
Οι καταγγελίες αφορούσαν τις ακόλουθες βασικές κατηγορίες παραβιάσεων: παραβίαση του απορρήτου των δεδομένων, συλλογή υπερβολικά μεγάλου αριθμού δεδομένων ή παράνομη χρήση των δεδομένων από τον υπεύθυνο της επεξεργασίας.

- Σε 10 υποθέσεις που εξέτασε ο ΕΕΠΔ, δεν διαπιστώθηκε παραβίαση των κανόνων περί προστασίας των δεδομένων

- Σε 11 υποθέσεις διαπιστώθηκε μη συμμόρφωση προς τους κανόνες περί προστασίας των δεδομένων

→ **35 διαβουλεύσεις για διοικητικά μέτρα.** Ο ΕΕΠΔ παρέσχε συμβουλές για ευρύ φάσμα νομικών ζητημάτων που σχετίζονταν με την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τα θεσμικά όργανα και τους οργανισμούς της ΕΕ

→ **Διενεργήθηκε 1 επιτόπια επιθεώρηση**

→ **Δημοσιεύθηκαν 2 κατευθυντήριες γραμμές** με θέμα τις διοικητικές έρευνες, τις πειθαρχικές διαδικασίες και την παρακολούθηση με βιντεοκάμερα

→ **Εκδόθηκαν 19 νομοθετικές γνωμοδοτήσεις** σχετικά με πρωτοβουλίες στον τομέα της ελευθερίας, της ασφάλειας και της δικαιοσύνης, στον τομέα των τεχνολογικών εξελίξεων, της διεθνούς συνεργασίας, των διαβιβάσεων δεδομένων, των φορολογικών και τελωνειακών υποθέσεων

→ **Εκδόθηκαν 7 δέσμες επίσημων παρατηρήσεων** επί, μεταξύ άλλων, της αναθεώρησης του κανονισμού Frontex, του ανοιχτού Διαδικτύου και της δικτυακής ουδετερότητας, του συστήματος πληροφόρησης για την εσωτερική αγορά, των σαρωτών ασφαλείας και των διεθνών συμφωνιών ανταλλαγής δεδομένων

→ **Διοργανώθηκαν 3 συνεδριάσεις της συντονιστικής ομάδας για την εποπτεία του Eurodac**, οι οποίες είχαν ως αποτέλεσμα την έναρξη νέας συντονισμένης επιθεώρησης, καθώς και προετοιμασίες για πλήρη έλεγχο ασφαλείας

→ **Προσελήφθησαν 12 νέοι υπάλληλοι**

ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΚΑΙ ΕΠΙΒΟΛΗ

Ένας από τους βασικούς ρόλους του ΕΕΠΔ είναι να εποπτεύει με ανεξάρτητο τρόπο τις εργασίες επεξεργασίας που πραγματοποιούν τα όργανα και οι οργανισμοί της ΕΕ. Το νομικό πλαίσιο είναι ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 45/2001 περί προστασίας των δεδομένων, με τον οποίο θεσπίζονται ορισμένες υποχρεώσεις για όσους επεξεργάζονται δεδομένα, καθώς και ορισμένα δικαιώματα για τα πρόσωπα των οποίων τα δεδομένα γίνονται αντικείμενο επεξεργασίας.

Οι προκαταρκτικοί έλεγχοι των εργασιών επεξεργασίας εξακολούθησαν να αποτελούν βασική πτυχή του εποπτικού ρόλου του ΕΕΠΔ και κατά τη διάρκεια του 2010. Ο ΕΕΠΔ έχει αναπτύξει πάντως και άλλες μορφές εποπτείας, όπως τη διεκπεραίωση καταγγελιών, τις επιθεωρήσεις, την παροχή συμβουλών για διοικητικά μέτρα και τη σύνταξη θεματικών κατευθυντήριων γραμμών.

Προκαταρκτικοί έλεγχοι

Σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 45/2001, όλες οι εργασίες επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα οι οποίες ενδέχεται να παρουσιάσουν ιδιαίτερους κινδύνους για τα δικαιώματα και τις ελευθερίες των υποκειμένων των δεδομένων υποβάλλονται σε προκαταρκτικό έλεγχο εκ μέρους του ΕΕΠΔ. Ο ΕΕΠΔ κρίνει στη συνέχεια εάν η επεξεργασία συμμορφώνεται ή όχι προς τον κανονισμό.

Το 2010 ο ΕΕΠΔ εξέδωσε **55 γνωμοδοτήσεις προκαταρκτικού ελέγχου** σχετικά με συνήθεις διοικητικές διαδικασίες όπως η αξιολόγηση του προσωπικού, οι προσλήψεις και οι

προαγωγές, αλλά και σχετικά με τις βασικές επιχειρησιακές δραστηριότητες όπως το σύστημα έγκαιρου συναγερμού και αντίδρασης για την ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με μεταδοτικές νόσους. Η εφαρμογή των γνωμοδοτήσεων αυτών, οι οποίες δημοσιεύονται στον δικτυακό τόπο του ΕΕΠΔ, παρακολουθείται συστηματικά.

Παρακολούθηση της συμμόρφωσης

Η εφαρμογή του κανονισμού από τα όργανα και τους οργανισμούς **παρακολουθείται συστηματικά** μέσω της τακτικής ανασκόπησης δεικτών επιδόσεων, διαδικασία στην οποία συμμετέχουν όλα τα θεσμικά όργανα και οι οργανισμοί της ΕΕ.

Κατόπιν της γενικής διαδικασίας παρακολούθησης που ξεκίνησε την άνοιξη του 2009, ο ΕΕΠΔ συνέχισε να παρακολουθεί την εφαρμογή των κανόνων και των βασικών αρχών προστασίας δεδομένων από τα συμμετέχοντα όργανα και οργανισμούς. Η επόμενη γενική διαδικασία παρακολούθησης (άνοιξη 2011) θα ξεκινήσει στις αρχές του 2011.

Πραγματοποιήθηκαν επίσης στοχευμένες διαδικασίες παρακολούθησης, κατά τις οποίες ο ΕΕΠΔ, στο πλαίσιο των εποπτικών του αρμοδιοτήτων, ασχολήθηκε με το επίπεδο συμμόρφωσης σε συγκεκριμένα θεσμικά όργανα ή οργανισμούς. Ορισμένες από τις διαδικασίες αυτές πραγματοποιήθηκαν δι' αλληλογραφίας, ενώ άλλες μέσω επίσκεψης στον ενδιαφερόμενο οργανισμό. Το 2010 ο ΕΕΠΔ πραγματοποίησε δύο επισκέψεις αυτού του είδους. Ο ΕΕΠΔ διενήργησε επίσης μια επιτόπια επιθεώρηση στο Κοινό Κέντρο Ερευνών στην Ίσπρα προκειμένου να ελέγξει τη συμμόρφωση ως προς συγκεκριμένα ζητήματα.

Καταγγελίες

Ένα από τα βασικά καθήκοντα του ΕΕΠΔ, σύμφωνα με τον κανονισμό περί προστασίας των δεδομένων, είναι να ακροάζεται και να διερευνά καταγγελίες, καθώς και να εκπονεί έρευνες είτε με δική του πρωτοβουλία είτε βάσει καταγγελιών.

Το 2010 ο ΕΕΠΔ έλαβε **94 καταγγελίες** εκ των οποίων **25** κρίθηκαν παραδεκτές. Πολλές μη παραδεκτές καταγγελίες αφορούσαν ζητήματα σε εθνικό επίπεδο για τα οποία δεν είναι αρμόδιος ο ΕΕΠΔ.

Τα περισσότερα θέματα των καταγγελιών που κρίθηκαν μη παραδεκτές αφορούσαν ισχυρισμούς περί παραβιάσεων σχετικά με την προσπέλαση, διόρθωση, κατάχρηση, συλλογή υπερβολικά μεγάλου αριθμού δεδομένων και τη διαγραφή δεδομένων. Ο ΕΕΠΔ έκρινε ότι στοιχειοθετείτο **παραβίαση των κανόνων περί προστασίας των δεδομένων** σε **11** υποθέσεις.

Η πλειονότητα (80%) των παραδεκτών καταγγελιών που υποβλήθηκαν το 2010 αφορούσαν την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, συμπεριλαμβανομένης της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF) και της υπηρεσίας επιλογής προσωπικού των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (EPSO). Αυτό είναι αναμενόμενο καθώς η Επιτροπή επεξεργάζεται περισσότερα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα σε σύγκριση με άλλα όργανα και οργανισμούς της ΕΕ. Ο σχετικός υψηλός αριθμός καταγγελιών που αφορούν την OLAF και την EPSO αποδίδεται στη φύση των δραστηριοτήτων που επιτελούν οι δύο αυτοί οργανισμοί.

Παροχή συμβουλών για διοικητικά μέτρα

Πραγματοποιήθηκαν περαιτέρω εργασίες γνωμοδότησης σχετικά με τα διοικητικά μέτρα που προβλέπουν τα θεσμικά όργανα και οι οργανισμοί της ΕΕ για την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων. Τέθηκε ένα ευρύ φάσμα θεμάτων, περιλαμβανομένων των διεθνών διαβιβάσεων δεδομένων, της πρόσβασης στα στοιχεία ταυτότητας των πληροφοριοδοτών, της εσωτερικής χρήσης μηνυμάτων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και της ηλεκτρονικής παρακολούθησης.

Οριζόντιες κατευθυντήριες γραμμές

Ο ΕΕΠΔ εξέδωσε επίσης κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τις διοικητικές έρευνες, τις πειθαρχικές διαδικασίες και την παρακολούθηση μέσω βιντεοκάμερας.

Πολιτική συμμόρφωσης και επιβολής

Τον Δεκέμβριο του 2010, ο ΕΕΠΔ εξέδωσε έγγραφο πολιτικής με τίτλο «Παρακολούθηση και διασφάλιση της συμμόρφωσης προς τον κανονισμό (ΕΚ) 45/2001». Το έγγραφο αυτό καθορίζει το πλαίσιο εντός του οποίου ο ΕΕΠΔ παρακολουθεί, μετρά και διασφαλίζει τη συμμόρφωση προς τους κανόνες περί προστασίας δεδομένων στους κόλπους της διοίκησης της ΕΕ. Επεξηγεί τη φύση των διαφόρων **αρμοδιοτήτων επιβολής** που διαθέτει ο ΕΕΠΔ και περιγράφει τους παράγοντες που λαμβάνονται υπόψη για την κίνηση επίσημων ενεργειών.

ΠΑΡΟΧΗ ΣΥΜΒΟΥΛΩΝ

Ο ΕΕΠΔ παρέχει συμβουλές στα όργανα και στους οργανισμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης για θέματα προστασίας των δεδομένων σε διάφορους τομείς πολιτικής. Ο συμβουλευτικός αυτός ρόλος αφορά τις προτάσεις νέων νομοθετημάτων, καθώς και άλλες πρωτοβουλίες που ενδέχεται να έχουν επιπτώσεις στην προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στην ΕΕ. Συνήθως έχει τη μορφή επίσημης γνωμοδότησης, αλλά ο ΕΕΠΔ μπορεί επίσης να παρέχει καθοδήγηση υπό μορφή παρατηρήσεων ή εγγράφων πολιτικής. Στο πλαίσιο αυτής της δραστηριότητας παρακολουθούνται και οι τεχνολογικές εξελίξεις με επιπτώσεις στην προστασία των δεδομένων.

Οι σημαντικότερες τάσεις

Το 2010 η Επιτροπή επιτέλεσε σημαντική πρόοδο προς ένα νέο, **εκσυγχρονισμένο νομικό πλαίσιο για την προστασία δεδομένων στην Ευρώπη**. Η δημόσια διαβούλευση που ξεκίνησε το 2009 ολοκληρώθηκε και συμπληρώθηκε από περαιτέρω στοχευμένες διαβουλεύσεις με μια σειρά βασικών ενδιαφερόμενων μερών. Τον Νοέμβριο του 2010 η Επιτροπή εξέδωσε ανακοίνωση για τη θέσπιση συνολικής προσέγγισης όσον αφορά την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στην Ευρωπαϊκή Ένωση, προσδιορίζοντας τις βασικές προτεραιότητες και τους βασικούς στόχους για την επανεξέταση των ισχυόντων κανόνων.

Ο ΕΕΠΔ έδωσε ιδιαίτερη προσοχή στη διαδικασία επανεξέτασης κατά τη διάρκεια του 2010 και διέδωσε ποικιλοτρόπως τις απόψεις του. Συγκεκριμένα, ο ΕΕΠΔ διοργάνωσε ειδική διάσκεψη Τύπου αμέσως μετά τη δημοσίευση της ανακοίνωσης της Επιτροπής, προκειμένου να εκφράσει δημόσια τις απόψεις του σχετικά με το νέο νομικό πλαι-

σιο. Στη διάσκεψη Τύπου ο ΕΕΠΔ τόνισε τη σημασία της επανεξέτασης την οποία θεωρούσε ιδιαίτερως επίκαιρη και παρέθεσε την οπτική του όσον αφορά τα βασικά σημεία του νέου πλαισίου.

Το 2010 η Επιτροπή κατέβαλε σημαντικές προσπάθειες για την εφαρμογή του **προγράμματος της Στοκχόλμης** – για «μια ανοικτή και ασφαλή Ευρώπη που θα υπηρετεί και θα προστατεύει τον πολίτη», το οποίο θεσπίστηκε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο τον Δεκέμβριο του 2009. Το πρόγραμμα καθορίζει στρατηγικές κατευθυντήριες γραμμές νομοθετικού και επιχειρησιακού σχεδιασμού στον τομέα της ελευθερίας, της ασφάλειας και της δικαιοσύνης, εστιάζοντας στα συμφέροντα και στις ανάγκες των πολιτών.

Σημαντική εξέλιξη κατά το 2010 αποτέλεσε και η δημοσίευση της ανακοίνωσης της Επιτροπής για την **Ψηφιακή Ατζέντα της Ευρώπης**, με στόχο τον προσδιορισμό των προτεραιοτήτων της ΕΕ στον τομέα του Διαδικτύου και των ψηφιακών τεχνολογιών. Πολλές από αυτές τις πρωτοβουλίες της τεχνολογίας των πληροφοριών προωθούν την έξυπνη ανάπτυξη στο πλαίσιο της στρατηγικής «Ευρώπη 2020». Οι συγκεκριμένες και άλλες πρωτοβουλίες που σχετίζονται με τεχνολογικές εξελίξεις έχουν μεγάλη σημασία για την προστασία δεδομένων και αποτέλεσαν αντικείμενο στενής παρακολούθησης από τον ΕΕΠΔ.

Γνωμοδοτήσεις του ΕΕΠΔ και βασικά θέματα

Ο ΕΕΠΔ εξακολούθησε να εφαρμόζει τη γενική **πολιτική διαβούλευσης** που έχει υιοθετήσει και εξέδωσε πρωτοφανή αριθμό **19 νομοθετικών γνωμοδοτήσεων** για διάφορα θέματα. Η πολιτική αυτή προβλέπει επίσης προορατική προσέγγιση, μέρος της οποίας αποτελεί η τακτική καταγραφή των νομοθετικών προτάσεων προς διαβού-

λευση και η διατύπωση άτυπων παρατηρήσεων στα στάδια προπαρασκευής των νομοθετικών προτάσεων. Οι περισσότερες γνωμοδοτήσεις του ΕΕΠΔ συνοδεύθηκαν από συζητήσεις με το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο.

Στον τομέα της **ελευθερίας, της ασφάλειας και της δικαιοσύνης**, ο ΕΕΠΔ παρακολούθησε εκ του σύνεγγυς αρκετές πρωτοβουλίες που συνδέονται άμεσα με την υλοποίηση του **προγράμματος της Στοκχόλμης**. Μεταξύ άλλων, ο ΕΕΠΔ επεξεργάστηκε θέματα προστασίας κρίσιμων δεδομένων που αφορούν τη στρατηγική εσωτερικής ασφάλειας της ΕΕ, τη διαχείριση πληροφοριών, την αντιτρομοκρατική πολιτική της ΕΕ, τους κανονισμούς Frontex και Eurodac. Συμπερασματικά, οι εξελίξεις που αφορούν το πρόγραμμα της Στοκχόλμης αποτελούν και θα συνεχίσουν να αποτελούν κατά τα προσεχή έτη προεξάρχον θέμα στο θεματολόγιο του ΕΕΠΔ.

Ένας ακόμη τομέας στον οποίο ο ΕΕΠΔ παρενέβη σε μεγάλο βαθμό ήταν η **διασύνδεση μεταξύ ιδιωτικής ζωής και τεχνολογικών εξελίξεων**. Τον Μάρτιο του 2010, ο ΕΕΠΔ εξέδωσε γνώμη σχετικά με την «Πρώιμη της εμπιστοσύνης στην κοινωνία της πληροφορίας μέσω της προαγωγής της προστασίας των δεδομένων και της ιδιωτικής ζωής» ως συνεισφορά στην ψηφιακή ατζέντα της ΕΕ. Παρενέβη επίσης με διάφορους τρόπους σε πρωτοβουλίες που σχετίζονται με το Διαδίκτυο και τη δικτυακή ουδετερότητα, στην

αναθεώρηση της οδηγίας για τη διατήρηση δεδομένων, στην οδηγία για τα απόβλητα ηλεκτρονικού εξοπλισμού, στον κανονισμό ENISA και στην ηλεκτρονική δικαιοσύνη.

Ζητήθηκε η γνώμη του ΕΕΠΔ για διάφορες πρωτοβουλίες στον τομέα της **διεθνούς συνεργασίας για την ασφάλεια και την επιβολή του νόμου**, όπως η διεθνής συμφωνία ΕΕ-ΗΠΑ για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και την ανταλλαγή πληροφοριών για σκοπούς επιβολής του νόμου και η συμφωνία για την ανταλλαγή χρηματοπιστωτικών δεδομένων για τους σκοπούς του προγράμματος παρακολούθησης της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας (TFTP II). Παρενέβη επίσης όσον αφορά την εμπορική συμφωνία για την καταπολέμηση της παραποίησης/απομίμησης (ACTA) και τις συμφωνίες για την ανταλλαγή καταστάσεων με τα ονόματα των επιβατών (PNR).

Ο ΕΕΠΔ παρενέβη και σε άλλους τομείς, όπως η **φορολογία και τα τελωνεία** (περιλαμβανομένης της διοικητικής συνεργασίας στον τομέα της φορολογίας και της διεθνούς τελωνειακής συνεργασίας), οι ανταλλαγές δεδομένων μεγάλης κλίμακας που λαμβάνουν χώρα στο πλαίσιο του **συστήματος πληροφόρησης για την εσωτερική αγορά**, η χρήση **σαρωτών ασφάλειας** στα αεροδρόμια και διάφορες δικαστικές υποθέσεις που αφορούν τη σχέση μεταξύ της **πρόσβασης του κοινού και της προστασίας δεδομένων**.

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ

Ο ΕΕΠΔ συνεργάζεται με άλλες αρχές προστασίας δεδομένων με στόχο να προαχθεί η συνεπής προστασία των δεδομένων σε ολόκληρη την Ευρώπη. Ο ρόλος του αυτός καλύπτει και τη συνεργασία με εποπτικούς φορείς που έχουν συσταθεί στο πλαίσιο του πρώην «τρίτου πυλώνα» της ΕΕ και στο πλαίσιο των συστημάτων ΤΠ μεγάλης κλίμακας.

Η βασική πλατφόρμα συνεργασίας μεταξύ των αρχών προστασίας στην Ευρώπη είναι η **ομάδα εργασίας του άρθρου 29 για την προστασία δεδομένων**. Ο ΕΕΠΔ συμμετέχει στις εργασίες της εν λόγω ομάδας, η οποία συμβάλλει σημαντικά στην ενιαία εφαρμογή της οδηγίας σχετικά με την προστασία των δεδομένων. Ο ΕΕΠΔ και η ομάδα του άρθρου 29 έχουν συνεργαστεί αποτελεσματικά σε μια σειρά θεμάτων, ιδίως όσον αφορά την εφαρμογή της οδηγίας για την προστασία των δεδομένων και την ερμηνεία ορισμένων από τις βασικές της διατάξεις. Ο ΕΕΠΔ έχει συνεισφέρει ενεργά σε μια σειρά τομέων, όπως οι γνωμοδοτήσεις σχετικά με τις έννοιες του «υπευθύνου επεξεργασίας» και του «φορέα επεξεργασίας», η αρχή της λογοδοσίας και η ισχύουσα νομοθεσία.

Ο ΕΕΠΔ συμμετείχε επίσης στις συνεδριάσεις και στις δραστηριότητες της ομάδας **«Αστυνομία και δικαιοσύνη»**, μιας συμβουλευτικής ομάδας η οποία επεξεργάζεται ζητήματα που αφορούν τον πρώην τρίτο πυλώνα.

Ένα από τα σημαντικότερα καθήκοντα συνεργασίας του ΕΕΠΔ αφορά το **Eurodac**, στο πλαίσιο του οποίου οι αρμοδιότητες της εποπτείας της προστασίας δεδομένων επιμερί-

ζονται μεταξύ των εθνικών αρχών προστασίας δεδομένων και του ΕΕΠΔ. Το 2010 η συντονιστική ομάδα για την εποπτεία του Eurodac ξεκίνησε εργασίες για την προετοιμασία ενός πλήρους ελέγχου ασφάλειας από τις αρχές προστασίας δεδομένων σε εθνικό και κεντρικό επίπεδο (ΕΕ). Στα τέλη του 2010 ξεκίνησε μια νέα συντονισμένη επιθεώρηση, τα αποτελέσματα της οποίας αναμένονται το 2011.

Όσον αφορά την εποπτεία του **συστήματος τελωνειακών πληροφοριών (CIS)**, η συντονιστική ομάδα για την εποπτεία του CIS θέσπισε τον εσωτερικό κανονισμό που θα διέπει τις μελλοντικές εργασίες του και συζήτησε ορισμένες πιθανές ενέργειες που θα πραγματοποιηθούν κατά την περίοδο 2011-2012 προκειμένου να διασφαλιστεί η ενιαία εποπτεία της προστασίας των δεδομένων του συστήματος.

Ο ΕΕΠΔ συνέχισε να συνεργάζεται στενά με τις αρχές που συστάθηκαν για την **από κοινού εποπτεία συστημάτων ΤΠ μεγάλης κλίμακας της ΕΕ**.

Η συνεργασία σε **άλλα διεθνή φόρα** συνέχισε να αποτελεί αντικείμενο προσοχής, ιδίως δε η ευρωπαϊκή και η διεθνής διάσκεψη των Επιτρόπων προστασίας των δεδομένων και της ιδιωτικής ζωής, οι οποίες έλαβαν χώρα στην Πράγα και στην Ιερουσαλήμ, αντίστοιχα.

Σε συνεργασία με το Ευρωπαϊκό Πανεπιστήμιο στη Φλωρεντία, ο ΕΕΠΔ οργάνωσε επίσης εργαστήριο με θέμα την **«Προστασία δεδομένων σε διεθνείς οργανισμούς»**. Το εργαστήριο επεξεργάστηκε διάφορες προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι διεθνείς οργανισμοί στην προσπάθειά τους να διασφαλίσουν ένα επαρκές επίπεδο προστασίας δεδομένων, ενίοτε εντός δύσκολων πλαισίων και χωρίς σαφή νομική βάση.

ΒΑΣΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΓΙΑ ΤΟ 2011

Για το 2011 επελέγησαν οι ακόλουθοι βασικοί στόχοι:

ΕΠΟΠΤΕΙΑ ΚΑΙ ΕΠΙΒΟΛΗ

- Ευαισθητοποίηση

Ο ΕΕΠΔ θα συνεχίσει να διαθέτει χρόνο και πόρους για την παροχή συμβουλών και καθοδήγησης σε θέματα προστασίας των δεδομένων. Η συγκεκριμένη δραστηριότητα ευαισθητοποίησης θα λάβει τη μορφή εγγράφων προσανατολισμού σε επιλεγμένα θέματα και εργαστηρίων ή αλληλεπιδραστικών σεμιναρίων στα οποία ο ΕΕΠΔ θα παρουσιάζει τη θέση του σε έναν συγκεκριμένο τομέα.

- Ρόλος των προκαταρκτικών ελέγχων

Δεδομένου ότι η καθυστέρηση των εκ των υστέρων προκαταρκτικών ελέγχων έχει σχεδόν διευθετηθεί, ο ΕΕΠΔ θα επικεντρωθεί στην ανάλυση των επιπτώσεων των νέων εργασιών επεξεργασίας. Ο ΕΕΠΔ θα εξακολουθήσει να δίνει μεγάλη έμφαση στην εφαρμογή των συστάσεων που περιέχονται σε γνωμοδοτήσεις για προκαταρκτικούς ελέγχους και θα μεριμνήσει για την προσήκουσα παρακολούθησή τους.

- Διαδικασίες παρακολούθησης και υποβολής εκθέσεων

Ο ΕΕΠΔ θα συνεχίσει να παρακολουθεί την εφαρμογή των κανόνων περί προστασίας των δεδομένων από τα θεσμικά όργανα και τους οργανισμούς της ΕΕ, ξεκινώντας μια γενική διαδικασία παρακολούθησης (άνοιξη 2011), καθώς και στοχευμένες διαδικασίες παρακολούθησης σε συγκεκριμένα όργανα και οργανισμούς όπου το επίπεδο συμμόρφωσης εγείρει προβληματισμούς.

- Επιθεωρήσεις

Οι επιτόπιες επιθεωρήσεις θα διενεργούνται στις περιπτώσεις όπου ο ΕΕΠΔ έχει σοβαρούς λόγους να πιστεύει ότι παρακλύονται οι μηχανισμοί συμμόρφωσης και θα αποτελούν το τελευταίο στάδιο πριν από την κίνηση επίσημων ενεργειών επιβολής. Επιθεωρήσεις και έλεγχοι θα διενεργούνται και στο πεδίο των συστημάτων ΤΠ μεγάλης κλίμακας τα οποία εμπίπτουν στο πεδίο αρμοδιοτήτων του ΕΕΠΔ.

Πολιτική και παροχή συμβουλών

- Αντικείμενο των γνωμοδοτήσεων

Ο ΕΕΠΔ θα συνεχίσει την έκδοση έγκαιρων γνωμοδοτήσεων ή παρατηρήσεων επί νέων προτάσεων νομοθετικών πράξεων και θα εξασφαλίσει την κατάλληλη παρακολούθηση, σε όλους τους σχετικούς τομείς. Ιδιαίτερη προσοχή θα δοθεί στην επανεξέταση του νομικού πλαισίου της ΕΕ για την προστασία των δεδομένων, στην εφαρμογή του προγράμματος της Στοκχόλμης και στις πρωτοβουλίες στον τομέα της τεχνολογίας.

- Επανεξέταση του νομικού πλαισίου της ΕΕ για την προστασία δεδομένων

Ο ΕΕΠΔ θα δώσει προτεραιότητα στην ανάπτυξη ενός ολοκληρωμένου νομικού πλαισίου της ΕΕ για την προστασία δεδομένων. Θα εκδώσει νομοθετική γνωμοδότηση επί της ανακοίνωσης της Επιτροπής για μια συνολική προσέγγιση όσον αφορά την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, καθώς και επί τυχόν μεταγενέστερων νομοθετικών προτάσεων, ενώ θα συνεισφέρει στον σχετικό διάλογο κάθε φορά που κρίνεται απαραίτητο και σκόπιμο.

- **Εφαρμογή του προγράμματος της Στοκχόλμης**

Ο ΕΕΠΔ θα συνεχίσει να δίνει έμφαση σε διάφορες πρωτοβουλίες που σχετίζονται με την περαιτέρω εφαρμογή του προγράμματος της Στοκχόλμης στους τομείς της ελευθερίας, της ασφάλειας και της δικαιοσύνης, όπως η θέσπιση ενός συστήματος εισόδου-εξόδου και του προγράμματος καταχωρημένων ταξιδιωτών, η αναμενόμενη οδηγία για τη χρήση καταστάσεων με τα ονόματα των επιβατών για σκοπούς επιβολής του νόμου και η δημιουργία ενός προγράμματος παρακολούθησης της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας.

- **Πρωτοβουλίες στον τομέα της τεχνολογίας**

Ο ΕΕΠΔ θα εξετάσει εκ του σύνεγγυς και τις πρωτοβουλίες στον τομέα της τεχνολογίας οι οποίες είναι πιθανό ότι θα έχουν αντίκτυπο στην προστασία της ιδιωτικής ζωής και των δεδομένων. Ειδικότερα, ο ΕΕΠΔ θα συνεχίσει να παρακολουθεί την υλοποίηση των συνιστωσών ΤΠ της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» οι οποίες προβλέπονται στην ψηφιακή ατζέντα, όπως η ραδιοσυχνική αναγνώριση (RFID), τα νεφελοειδή υπολογιστικά συστήματα (cloud computing), οι ηλεκτρονικές κρατικές υπηρεσίες (e-Government) και η επιγραμμική επιβολή των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας.

- **Άλλες πρωτοβουλίες**

Ο ΕΕΠΔ θα επικεντρωθεί σε όλες τις άλλες πρωτοβουλίες που ενδέχεται να επηρεάζουν σημαντικά την προστασία των δεδομένων, για παράδειγμα στον τομέα των **μεταφορών** (π.χ. χρήση σαρωτών σώματος στα αεροδρόμια, δέσμη μέτρων ηλεκτρονικής κινητικότητας) και των ανταλλαγών δεδομένων μεγάλης κλίμακας που λαμβάνουν ενδεχομένως χώρα στο πλαίσιο του **συστήματος πληροφόρησης για την εσωτερική αγορά**.

- **Συνεργασία με αρχές προστασίας δεδομένων**

Ο ΕΕΠΔ θα εξακολουθήσει να συνεισφέρει ενεργά στις δραστηριότητες και στην επιτυχία της ομάδας εργασίας του άρθρου 29 για την προστασία δεδομένων, επηρεάζοντας το πρόγραμμα των εργασιών της σύμφωνα με τις προτεραιότητές του, μεριμνώντας για τη συνεκτικότητα και τη συνεργασία μεταξύ της ομάδας εργασίας και των θέσεων του και διατηρώντας εποικοδομητικές σχέσεις με τις εθνικές αρχές προστασίας δεδομένων. Ως εισηγητής συγκεκριμέ-

νων θεμάτων, ο ΕΕΠΔ θα καθοδηγεί και θα προετοιμάζει την έκδοση των γνωμοδοτήσεων της ομάδας εργασίας.

- **Συντονισμένη εποπτεία**

Η συντονισμένη εποπτεία προβλέπεται από τη νομοθεσία της ΕΕ για το Eurodac, το σύστημα τελωνειακών πληροφοριών και –από τα μέσα του 2011– για το πληροφοριακό σύστημα θεωρήσεων. Ένας σημαντικός στόχος για τον ΕΕΠΔ θα είναι να παράσχει αποτελεσματικές γραμματειακές υπηρεσίες στις αρχές προστασίας δεδομένων που συμμετέχουν στη συντονισμένη εποπτεία. Ως επόπτης συστημάτων ΤΠ μεγάλης κλίμακας, ο ΕΕΠΔ θα συμμετάσχει ενεργά στην συντονισμένη εποπτεία τους και θα διεξαγάγει τακτικούς ελέγχους ασφάλειας.

Άλλοι τομείς

- **Πληροφόρηση και επικοινωνία**

Ο ΕΕΠΔ θα προετοιμάσει το έδαφος για την επανεξέταση της οικείας στρατηγικής επικοινωνίας, ιδίως μέσω διαβούλευσης με τα βασικά ενδιαφερόμενα μέρη. Η γενική αυτή διαδικασία θα συμπληρωθεί από πιο στοχευμένες αξιολογήσεις του αντίκτυπου βασικών εργαλείων πληροφόρησης και επικοινωνίας.

- **Εσωτερική οργάνωση**

Οι βασικοί στόχοι για το 2011 συνίστανται στην ολοκλήρωση της εσωτερικής αναδιοργάνωσης, στην ανανέωση των προσπαθειών για διαχείριση των επιδόσεων στο πλαίσιο μιας στρατηγικής επανεξέτασης και στην ανάπτυξη και εφαρμογή νέων εργαλείων ΤΠ. Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί επίσης στον εσωτερικό έλεγχο και στις εσωτερικές διαδικασίες, στην καλύτερη κατανομή πόρων και στη βελτίωση της εκτέλεσης του προϋπολογισμού.

- **Διαχείριση πόρων**

Ο ΕΕΠΔ θα εξακολουθήσει να διαθέτει πόρους για την ανάπτυξη και εφαρμογή ενός συστήματος διαχείρισης υποθέσεων. Προτεραιότητα θα δοθεί επίσης στη σύναψη συμφωνιών υπηρεσιακού επιπέδου με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την ανάπτυξη εφαρμογών ΤΠ στον τομέα των ανθρώπινων πόρων (π.χ. Syslog Formation, Sysper και συστήματα επεξεργασίας αποστολών).

Ευρωπαϊός Επόπτης Προστασίας Δεδομένων

Ετήσια έκθεση 2010 — Συνοπτική παρουσίαση

Λουξεμβούργο: Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης

2011 — 12 σ. — 21 x 29,7 cm

ISBN 978-92-95073-84-5

doi:10.2804/2312

ΠΩΣ ΘΑ ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΕΙΤΕ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΕ

Δωρεάν εκδόσεις:

- από το EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>).
- από τα γραφεία εκπροσώπησης ή τις αντιπροσωπείες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στοιχεία επικοινωνίας θα βρείτε στο διαδίκτυο (<http://ec.europa.eu>) ή θα τα ζητήσετε με φαξ στον αριθμό +352 2929-42758.

Εκδόσεις επί πληρωμή:

- από το EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>).

Συνδρομές επί πληρωμή (π.χ. ετήσιες σειρές της Επίσημης Εφημερίδας της Ευρωπαϊκής Ένωσης, συλλογές της νομολογίας του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης):

- μέσω των εμπορικών αντιπροσώπων της Υπηρεσίας Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (http://publications.europa.eu/others/agents/index_el.htm).

ΕΥΡΩΠΑΙΟΣ ΕΠΟΠΤΗΣ
ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

*ΕΕΠΔ – Ο ευρωπαϊός φρουρός της προστασίας
δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα*

www.edps.europa.eu

Υπηρεσία Εκδόσεων

ISBN 978-92-95073-84-5

9 789295 073845